

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ВТОР ОДДЕЛ

СЛУЧАЈ

СУМНУРИЈЕТ ВАКФИ И ДРУГИ ПРОТИВ ТУРЦИЈА

(Жалба бр.28255/07)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

8 Октомври 2013

КОНЕЧНА

08/01/2014

*Оваа пресуда стана конечна согласно условите предвидени во член
44 став 2 од Конвенцијата. Истата може да биде предмет на
редакциски измени.*

Во случајот Cumhuriyet Vakfi и други против Турција,

Европскиот суд за човекови права (Втор оддел), заседавајќи во судски совет составен од:

Guido Raimondi, *претседател*,

Danutė Jočienė,

Peer Lorenzen,

András Sajó,

Işıl Karakaş,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller, *суди*,

и Stanley Naismith, *секретар на Оддел*,

Расправајќи на затворена седница на 17 септември 2013 година,

Ја донесе следната пресуда која беше усвоена на истиот ден:

ПОСТАПКА

1. Случајот беше поведен со жалба (бр.28255/07) против Република Турција поднесена до Судот согласно членот 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи („Конвенцијата“) од страна на двајца турски државјани, г-дин İlhan Selçuk („првиот жалител“) и г-дин Güray Tekin Öz („вториот жалител“) и од страна на Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. акционерско издавачко друштво („третиот жалител“) и Cumhuriyet Vakfı, здружение („четвртиот жалител“), на 2 јули 2007 година.

2. Жалителите биле застапувани од г-дин М. S. Gemalmaz и г-дин А. Atalay, адвокати од Истанбул. Турската Влада („Владата“) била застапувана од нејзиниот агент.

3. На 22 март 2010 година жалбата била комуницирана до Владата. Исто така, било одлучено за дозволеноста и основаноста на жалбата да биде донесена одлука во исто време (член 29 став 1).

ФАКТИ

I ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

4. Првиот жалител, роден 1925 година бил главен уредник одговорен дописник на дневниот национален весник *Cumhuriyet* („Република“) во конкретното време, и живеел во Истанбул. Вториот жалител, роден 1949 година, бил одговорен уредник на весникот и живеел во Истанбул. Третиот жалител, акционерско друштво основано согласно турското законодавство со регистрирана канцеларија во Истанбул, е издавачот на *Cumhuriyet*. Четвртиот жалител, здружение формирано во Истанбул, е сопственикот на весникот.

A. Позадина на случајот

5. На 27 ноември 1995 година, весникот *The Guardian*, објавил статија напишана од Jonathan Rugman со наслов „Турските исламисти целат кој моќ“, заснована врз интервју со г-дин Abdullah Gül, член на парламентот („ЧП“) за *Refah Partisi*

(“Добротворната партија”) во конкретното време. Релевантниот дел од статијата е следен:

“Abdullah Gül е облечен во убаво скроен костум и кравата. ЧП би можело да биде заменик водич на турската исламистичка преродбеничка добротворна партија, Refah, но зборува добро англиски и изгледа дека бил школуван во рамките на политичките традиции на западот.

Поради неговиот шарм г-динот Gül најчесто има задача да ја објаснува стратегија на Добротворните на сомнителни странци. Сепак неговите пораки се непогрешливо радикални, директна спротивност на Турскиот единствен статус на единствена секуларна демократија меѓу 52 муслимански држави.

‘Ова е крајот на републиканскиот период’ вели г-динот Gül категорично, ‘ако 60 проценти од населението во Анкара живее во колиби, тогаш секуларниот систем на успеал и ние дефинитивно сакаме да го смениме’.

6. На 28 ноември 1995 година турски дневен весник, *Posta*, објавил свој коментар на статијата објавена во *The Guardian*, со следниов наслов: “Ова е вистинската цел на Добротворната партија: Заstraшувачкото признание”. Веста, која содржела копија од статијата на *The Guardian* и негов заклучок, наведувала на тоа дека г-динот Gül “јавно го оспорувал секуларниот систем и републиката”.

7. На 15 декември 1995 година *The Guardian* објавил уште една статија од Jonathan Rugman со наслов: “Турција го поздравил царинскиот договор како чекор поблиску до ЕУ”, од која релевантниот дел е следен:

“Турските медиуми вчера се радуваа на одлуката Европскиот Парламент да ја ратификува царинската заедница со Анкара, 22 години откако беше иницирана.

.....

Abdullah Gül, заменик водич на про-исламската добротворна партија, изјавил дека државното обвинителство планирало да го приведе во суд поради статијата објавена во Guardian која го цитирала него како кажува дека неговата партија сакала да го промени турскиот секуларен систем

Г-динот Gül изјавил дека не мислел да ја руши турската република, туку да стави крај на ерата на јавната несреќа.”

8. По престанокот на добротворната партија од страна на Турскиот Уставен суд, г-дин Gül имал главна улога во формирањето на *Adalet ve Kalkınma Partisi* (“Партија за правда и напредок” или “АКП”) во 2001 година. Во ноември 2002 година, го формирал 58-от Парламент на Турската република како Премиер, и последователно бил заменик на Премиерот и Министер за надворешни работи во 59-от Парламент од 2003 до 2007 година.

9. На 24 април 2007 година г-дин Gül бил номиниран од страна на АКП за кандидат на претстојните Претседателски избори.

10. На 29 април 2007 година дневниот весник *Cumhuriyet* објавил реклама кој била објавена на насловната страна и се состоела од следниов исказ на г-дин Gül, испечатена со бели букви на црвена позадина покривајќи скоро една четвртина од страната:

“Ова е крај на републиката во Турција.... Ние дефинитивно сакаме да го смениме секуларниот систем - Abdullah Gül.”

Изјавата била проследена со слоган, “Води грижа за твојата Република” проследен со дополнителна слика од весникот.

11. Изгледа дека во некое од следните изданија, *Cumhuriyet* објавил кратка статија која се однесувала на позадината на оваа реклама, објаснувајќи дека таа била директен цитат од интервјуто кое г-дин Gül го дал во *The Guardian* на 27 ноември 1995 година.

12. На 1 мај 2007 година, *Cumhuriyet* ја објавил истата реклама, со идентичен изглед.

13. На 2 мај 2007 година друг голем турски дневен весник, *Hürriyet*, напишал дека Jonathan Rugman новинар во *the Guardian* кој го спровел спорното интервју со г-дин Gül во 1995 година, потврдил дека г-дин Gül ја кажал изјавата “ние ќе го смениме секуларниот систем” за време на интервјуто.

Б. Претседателски избори

14. На 27 април 2007 година во Големото национално собрание на Турција (“Парламентот”) се одржал првиот круг на претседателските избори. Г-дин Gül, единствениот кандидат за претседател, не успеал да го добие потребното квалифицирано мнозинство за избор во првиот круг, што резултирало со потребата од одржување на втор круг.

15. Меѓутоа, пред да се одржи вториот круг на гласање, Уставниот суд на Турција, по барање на главната опозициона партија (*Cumhuriyet Halk Partisi*), го поништил првиот круг на гласање на 1 мај 2007 година, врз основа на тоа дека го немало

потребниот кворум. Понатамошните обиди да се повтори првиот круг на гласање се покажале како неуспешни поради неможноста да се достигне потребниот кворум, поради бојкот на опозицијата. Поради безизлезноста во Парламентот, поради изборот на Претседател, на 9 мај 2007 година, било одлучено изборите да се одложат.

16. Како резултат на неуспехот на Парламентот да избере Претседател, Парламентарните избори, кои првично требало да се одржат по изборот за Претседател, биле закажани за први, во согласност со одредбите на членот 102 од Турскиот Устав кој е сега вон сила. Според тоа, на 22 јули 2007 биле одржани Парламентарните избори, на кои што дотогашната партија на власт АКП обезбедила втор мандат.

17. Во август 2007 година, новоизбраниот Парламент повторно го започнал процесот на избор на Претседател. Г-дин Gül повторно бил номиниран за Претседател од страна на неговата партија.

18. На 28 август 2007 г-дин Gül бил избран од страна на Парламентот за Претседател на Република Турција, во избор од три кандидати.

V. Постапки за надомест на штета поведени против жалителите од страна на Mr Gül

19. Во меѓувреме, на 2 мај 2007 година г-дин Gül повел граѓанска постапка за надомест на штета против жалителите пред првостепениот граѓански суд во Анкара, тврдејќи дека

невистинитата и навредлива изјава објавена во *Cumhuriyet* на 29 април и 1 мај 2007 година имала единствена цел да и наштети на неговата репутација и според тоа претставувала напад врз неговите лични права. Тој потенцирал дека по објавата на оспорената статија на 27 ноември 1995 година, го информирал *The Guardian* дека тој не ја дал објавената изјава и побарал исправка. Споменатиот весник, ја исправил својата грешка во следната статија објавена на 15 декември 1995 година, објаснувајќи дека г-дин Gül не ги спомнал “република” и “секуларност” во своето интервју, туку само упатил на јавното незадоволство во социо-економски контекст. Тој тврдел дека самиот *Cumhuriyet*, ја видел неvistинитоста на изјавата која ја објавил во своето издание од 30 април 2007 година. Тој понатаму тврдел дека изјавата која му била припишана нему, во никој случај не му служела на “јавниот интерес”, поради недостатокот на “вредност” и дека објавата на таква застарена вест претставувала знак за недоверба од страна на *Cumhuriyet*. Г-дин Gül, од првостепениот граѓански суд во Анкара, побарал надомест на нематеријална штета во износ од 50.000 турски лири (TRY) како и привремена забрана на конкретната изјава. Тој ги доставил релевантните копии *Cumhuriyet*, како и неколку одлуки од Касацискиот суд како поткрепа на неговото барање, но не и копии од конкретната статијата објавена во *the Guardian*.

20. На 5 мај 2007 година 25тиот совет на првостепениот граѓански суд во Анкара ги испитал барањата на барателот и одлучил, во светло на доставените докази од страна на г-дин Gül и без да ги сослуша аргументите на жалителите, да ја

дозволи привремената забрана. Забраната била формулирана на следниов начин:

“Во согласност со член 24 и 25 од Граѓанскиот законик и член 103 и наредните одредби од Законот за граѓанска постапка, објавувањето на материјалот кој се однесувал на барателот Abdullah Gül, објавен на насловната страна од весникот Cumhuriyet во изданието од 29 април 2007 и 1 мај 2007 година, како и било која вест која може да се однесува на [овие] судски постапки, ќе биде суспендирано/забрането како превентивна мерка”

Судот наредил да се известат жалителите за одлуката за забрана.

21. На 7 мај 2007 година првостепениот граѓански суд во Анкара одржал подготвителна расправа за главната постапка за надомест на штета во отсуство на странките, на која одлучил дека барањето на барателот заедно со другите материјали поднесени од негова страна да им биде доставено на жалителите заедно со одлуката за забрана. Исто така ги поканил жалителите да ги достават нивните одбрани во врска со основаноста на случајот, заедно со било какви приговори против привремената забрана, и закажал прва расправа за 6 јуни 2007 година.

22. На 24 мај 2007 година жалителите ги доставиле своите писмени одбрани до првостепениот суд, заедно со барање за укинување на привремената забрана. Жалителите тврделе, *inter alia*, дека изјавата која е предмет на конкретниот случај била директен цитат од интервјуто кое г-дин Gül го дал на новинар од *The Guardian* на 27 ноември 1995 година; дека ова интервју исто

така било објавено во турскиот весник *Posta*; дека наредната статија објавена од страна на *The Guardian* на 15 декември 1995 година не содржела “исправка” како што било наведено, како и дека немало негирање или повлекување на претходната изјава; дека во изјавата која ја дал за весникот *Hürriyet*, новинарот на *the Guardian*, Jonathan Rugman потврдил дека г-дин Gül навистина ја дал оспорената изјава; дека дописникот за *Cumhuriyet* од Лондон бил информиран од страна на уредникот за надворешни работи од *The Guardian* дека во нивната архива не постоеле никакви барања за исправка од страна на г-дин Gül поврзани со статијата од 27 ноември 1995 година; и дека статијата објавена во *Cumhuriyet* на 20 април 2007 година била објективно објаснување на позадината на цитатот на г-дин Gül, а не признание за невестинитоста на оваа изјава како што било наведено. Жалителите додале дека спротивно на наводите на барателот, изјавата била од голем јавен интерес, со оглед на претстојните Претседателски избори, бидејќи јавноста има право да биде информирана за минатото и политичките мислења на кандидатите за Претседател. Од процесен аспект, жалителите тврделе дека привремената забрана заснована на членот 25 од граѓанскиот законик резултирала со “банирање” на објавата на релевантниот материјал, додека членот 25 од Турскиот устав дозволува само “лимитирање” на слободата на медиумите во одредени ситуации, поради заштита на репутацијата на другите. Ова дотолку повеќе што вториот дел од забраната, кој наредил суспендирање/превенирање на објавувањето на “вести поврзани со судските постапки” на убедлив начин се засновал на многу нејасни термини. На овој начин, таа имала ефект на спречување на објавување на какви

било вести, статии или коментари за г-дин Gül, доделувајќи му квази-имунитет од критики, како претседателски кандидат. Поради горенаведените причини, жалителите побарале укинување на привремената забрана

23. На првата расправа, во главната постапка за надомест на штета одржана на 6 јуни 2007 година, 25тиот Совет на првостепениот граѓански суд во Анкара, без никакво објаснување го одбил предлогот на жалителите за укинување на привремената забрана. Според податоците во предметното досие, на следните расправи на 10 јули и 23 октомври 2007 година се расправало за процедурални прашања.

24. На 15 февруари 2008 година г-дин Gül му наредил на својот адвокат да го повлече предметот од првостепениот граѓански суд во Анкара. Тој изјавил дека иако смета дека неговите лични права биле повредени со објавата, не мисли дека е исправно да продолжи со овој предмет, со оглед на неговиот нов уставен статус како Претседател на Републиката.

25. На 27 март 2008 година адвокатот на г-дин Gül го поднел барањето на својот клиент до првостепениот суд.

26. На истиот ден првостепениот граѓански суд во Анкара, го отфрлил предметот како што било побарано, и ја укинал привремената забрана.

II РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

27. Членот 26 од Турскиот устав, за слободата на изразувањето и ширењето на мислата, гласи:

“Секој има право да ја изразува и шири својата мисла и мислење со говор, писмо или слика или преку други медиуми, индивидуално или колективно. Ова право вклучува и слобода да се примаат и праќаат информации и идеи без мешање од страна на службените власти...

Користењето на овие слободи може да биде ограничено за целите на заштитата на репутацијата и правата и приватноста и фамилијарниот живот на другите....или за гарантирање на правилно функционирање на судството.

Формалностите, условите и постапките кои ќе се применуваат при остварувањето на правото на изразување и ширење на мислата ќе бидат пропишани со закон.”

28. Членот 28 од Турскиот устав, за слободата на медиумите, предвидува:

“Медиумите се слободни и нема да бидат цензурирани.

.....

Државата ќе ги презема потребните мерки за да обезбеди слобода на медиумите и слобода на информациите.

При ограничувањето на слободата на медиумите, членот 26.... од Уставот [е] применлив.

.....

Нема да се ставаат забрани за објавување на настани, освен со одлука на судија со цел да се овозможи правилно функционирање на судството, во границите пропишани со закон.

.....”

29. Членот 141 ставови 3 и 4 од турскиот устав, го предвидуваат следното:

CUMHURİYET VAKFI И ДРУГИ ПРОТИВ ТУРЦИЈА - ПРЕСУДА

“Сите судски одлуки ќе бидат образложени.

Должност е на судството да ги заврши испитувањата што е можно побрзо и со минимални штети.”

30. Членот 3 од Законот за медиуми (Закон број 5187) предвидува:

“Медиумите се слободни. Оваа слобода вклучува право на пристап, ширење, критика, толкување [на информации]...

Изразувањето на слободата на медиумите може да биде ограничена само доколку е неопходно во едно демократско општество, поради заштита на репутацијата и правата на другите, јавното здравје и морал, националната сигурност, јавниот ред, јавната сигурност и територијалниот интегритет, поради спречување на оддавање на државни тајни или извршување на кривични дела, [и] одржување на авторитетот и непристрасноста на судството.”

31. Релевантните одредби од Граѓанскиот законик (Закон број 4721) се следни:

Член 24

“Лицето кое е предмет на незаконит напад на неговите/нејзините лични права може да бара заштита од судија против поединецот кој го направил тој напад.

Секој таков напад ќе се смета за незаконит освен.... ако е оправдан од повисоки лични или јавни интереси или поради употребата на сила признаена со закон.”

Член 25 став 1

“Тужителот може да бара од судијата да ја спречи заканата од напад, или да го запре продолжувањето на нападот...”

32. Членот 49 од Законот за облигациони односи (Закон број 818) кој бил во сила во конкретното време гласи:

“Секое лице кое тврди дека неговите/нејзините лични права биле незаконски повредени може да бара надомест за нематеријална штета.

При одредувањето на износот на овој надомест, судит ќе ги земе во предвид позицијата на странките, нивното занимање и други социјални и економски фактори...”

33. Релевантните одредби од Законот за граѓанска постапка (Закон број 1086) кој бил во сила во конкретното време (укинат на 1 октомври 2011 година) гласат:

Член 103

“... Судијата може да нареди извршување на привремената мерка во ситуација кога одлагањето [на дејствувањето] може да биде опасно, или може да предизвика значителна штета, со цел да се спречи таквата опасност или штета.”

Член 105

”Барањето за привремена мерка се поднесува до судијата на писмено. Веднаш по барањето и со оглед на итноста двете страни ќе бидат повикани и потребната одлука ќе биде донесена и во случај тие да не се присутни.

Во итни случаи или во случаи каде е потребна итна заштита на правата на барателот, привремената мерка ќе се примени без странките да бидат повикани.”

Член 107

“Приговор на привремената мерка дадена *in absentia* е дозволен. Ваквиот приговор нема да го одложи извршувањето [на привремената мерка], освен ако е дадена одлука за запирање на извршувањето.”

Член 112

“По објавувањето или доставата на пресудата за основаноста, привремената мерка се укинува. Сепак судот може да одлучи да ја

продолжи мерката за определен период со цел да се осигура во извршувањето на пресудата.”

Член113/А

“Лицето кое нема да го почитува налогот даден во одлуката за привремена забрана... ќе биде казнет со затвор во времетраење од еден до шест месеци, освен ако конкретното дејствие бара потешка казна согласно Турскиот кривичен закон.”

III РЕЛЕВАНТНО КОМПАРАТИВНО ПРАВО

А. Законодавство и пракса во земјите-членки на Советот на Европа

34. Судот ги разгледа законодавствата на деветнаесет земји - членки на Советот на Европа¹ со цел да обезбеди компаративни податоци кои се однесуваат на процедуралните гаранции дозволени во другите земји - членки, во постапките за привремени забрани кои се однесуваат на личните права.

35. Меѓутоа, иако во повеќето држави кои биле разгледувани, во определена фаза на постапките за забрана постои контрадикторна расправа, сепак домашните судови имаат законско овластување да дадат привремена забрана во отсуство на контрадикторно сослушување во многу итни или исклучителни случаи (види, на пример, оддел 12 став 2 од Законот за човекови права на Обединетото Кралство од 1998

¹ Австрија, Азербејџан, Балгија, Босна и Херцеговина, Бугарија, Хрватска, Чешката Република, Данска, Естонија, Франција, Германија, Грција, Италија, Латвија, Полска, Србија, Шпанија, Украина и Обединетото Кралство (Англија и Велс)

година). Во Босна и Херцеговина, во таков случај обвинетиот има можност да ја одбие забраната, која мора да се разгледа од страна на судот на усно сослушување, кое мора да се одржи во следните три дена (Закон за граѓанска постапка, оддели 268-290). Овој период во Италија е 15 дена (член 669 од Законот за граѓанска постапка).

36. Релевантното законодавство и судската пракса во повеќето од земјите – членки исто така посочува дека привремената забрана не треба да биде премногу генерална и дека секоја одлука со која се изрекува таква мерка треба да биде образложена.

37. Понатамошните процесни гаранции забележани во некои земји-членки се однесуваат на прашањето за ставање на временско ограничување на привремените забрани. Пример, во Австрија, привремената забрана треба да го определи временскиот период за кој е таа издадена. Исто така постојат различни примери од белгиската судска пракса за ограничување на определен период на привремените забрани.

Б. Други национални материјали

38. Како дел од неговите Серии за Интернационални Стандарди, “Член 19” (невладина организација специјализирана за слобода на изразување со седиште во Лондон) објавила судија за “Принципите на слободата на изразување и заштита на угледот” во јули 2000 година. Еден од споменатите принципи е процесното барање за “судовите да осигураат дека секоја фаза

на постапката за клевета е завршена во разумно време, со цел да се ограничи негативното влијание од одложувањето на слободата на изразување”¹. Друг принцип ја истакнува неопходноста “секоја жалба за ограничување на слободата на изразување да има соодветна заштита од злоупотреба”

ПРАВО

I. ПРЕТХОДНИ ПРАШАЊА

39. Судот забележува дека во своите писма од 11 октомври 2010 година, вториот, третиот и четвртиот жалител го информирале Регистарот на Судот дека првиот жалител г-динот İlhan Selçuk починал на 21 јуни 2010 година. Додека тие потврдиле дека ќе продолжат со својата жалба, никој од нив, ниту нивните адвокати посочиле дали некој од наследниците на жалителот сака да ја продолжи неговата жалба пред Судот.

40. Судот не наоѓа посебни околности поврзани со почитувањето на човековите права, дефинирани во Конвенцијата и нејзините протоколи кои бараат тој да продолжи со испитувањето на жалбата во поглед на првиот жалител. Согласно ова, жалбата во поглед на првиот жалител г-дин İlhan Selçuk ќе биде тргната од листата на предмети на Судот, во согласност со членот 37 став 1 од Конвенцијата (види, меѓудругите, *Danilenkov and Others v. Russia*, no. 67336/01, §§ 109-11, 30 јули 2009 (извадоци)).

¹ <http://www.ipu.org/splz-e/sfe/definition.pdf>.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОТ 10 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

41. Жалителите се жалеле согласно членот 10 од Конвенцијата дека привремената забрана одредена од страна на Првостепениот граѓански суд во Анкара претставувала неоправдано мешање во нивните права на слобода на изразување и слобода да изнесуваат информации, како и во правото јавно да ги примаат таквите информации.

42. Членот 10 од Конвенцијата го одредува следното:

“1. Секој човек има право на слобода на изразувањето. Ова право ги опфаќа слободата на мислење и слободата на примање и пренесување информации или идеи, без мешање на јавната власт и без оглед на границите. Овој член не ги спречува државите, на претпријатијата за радио, филм и телевизија да им наметнуваат режим на дозволи за работа.

2. Остварувањето на овие слободи, коешто вклучува обврски и одговорности, може да биде под одредени формалности, услови, ограничувања и санкции предвидени со закон, кои во едно демократско општество претставуваат мерки неопходни за државната безбедност, територијалниот интегритет и јавната безбедност, заштитата на редот и спречувањето на нереди и злосторства, заштитата на здравјето или моралот, угледот или правата на другите, за спречување на ширењето на доверливи информации или за зачувување на авторитетот и непристрасноста на судството.”

43. Владата не достави никакви обсервации.

A. Допуштеност

44. Судот забележува дека жалбата не е очигледно неоснована во смисла на член 35 § 3 (а) од Конвенцијата. Тој исто констатира дека таа не е недопуштена по било која друга основа. Од овие причини мора да биде прогласена за допуштена.

Б. Основаност

45. Жалителите тврделе дека мешањето во нивната слобода на изразување била особено сериозна имајќи го предвид фактот дека се случила за време на претседателските избори, каде должноста да се пренесуваат информации во врска со кандидатите и да се придонесува во политичката дебата околу изборите добила поголемо значење како тема на јавен интерес. Жалителите исто така се жалеле на определени процесни и значајни недостатоци во испитувањето на забраната од страна на првостепениот суд, вклучувајќи го неуспехот на судот да ги сослуша двете страни и да ги разгледа сите релевантни докази кои претходеле на донесувањето на забраната, и да направи баланс помеѓу спротиставените интереси. Жалителите го подвлекле вториот дел од привремената забрана, кој претставувал целосна забрана за објавување на “било каква вест” поврзана со постапките на целосен и нејасен начин.

46. Судот забележал дека по барањето на барателот, г-дин Gül, првостепениот граѓански суд во Анкара, наредил привремена забрана на повторно објавување на политичката реклама која содржела изјава наводно кажана од него, заедно со објавување на било какви вести поврзани со тековните постапки

за клевета поврзани со истата реклама. Пред домашниот суд да донесе одлука за основаноста, предметот бил повлечен од страна на барателот и постапките за клевета биле прекинати. Судот нашол дека и покрај недостатокот на конечно решавање по основаноста на главното барање, привремената забрана, која останала во сила повеќе од десет месеци, во себе содржела мешање во правата на жалителот за слобода на изразување согласно првиот став од членот 10 (види *RTBF v. Belgium*, no. 50084/06, § 94, ECHR 2011 (извадоци)), земајќи ги во предвид, посебно, специфичните политички околности во кои се применувала.

47. Таквото мешање ќе значи повреда на Конвенцијата, ако не ги задоволува критериумите од став 2 од член 10. Така, мора да се утврди дали било “пропишано со закон”, дали се оствариле една или повеќе од легитимните цели утврдени во тој став и дали било “неопходно во едно демократско општество” за да се постигнат тие цели.

1. “Пропишано со закон”

48. Жалителите тврдеа дека законодавството врз кое се засновала одлуката за привремена забрана и неговата примена било спротивно на член 28 од турскиот устав, кој недвосмислено ја утврдил слободата на печатот, поради тоа што резултирало со целосна забрана на било каква објава на статии со одредена содржина, која забрана дополнително траела подолго време.

49. Владата не доставила никакви обсервации.

50. Судот потсетува дека изразот “пропишано со закон” во значењето на членот 10 став 2, најпрво бара оспорената мерка да има некакви основи во домашното право. Меѓутоа, тоа, исто така се однесува на квалитетот на законот, кој бара таквата правна норма да бидат достапни за лицето, нивните последици да бидат догледни и да биде обезбедена нивната компатибилност со владеењето на правото (види, меѓу другите, *Association Ekin v. France*, no. 39288/98, § 44, ECHR 2001-VIII).

51. Што се однесува до прашањето дали оспорената мерка има основа во домашното право, Судот забележува дека конкретното мешање се засновало на членот 24 и 25 од Граѓанскиот законик, кој ја содржи заштитата на личните права, и членот 103 од Законот за граѓанска постапка, кој ја регулира примената на привремените мерки (види точки 31 и 33 погоре). Овој факт не бил оспорен од страна на жалителот.

52. Судот понатаму забележува дека иако Турскиот устав во членот 28 навистина ја заштитува слободата на медиумите, тоа во никој случај не значи апсолутна заштита. Четвртиот став од оваа одредба упатува на членот 26 од Уставот кој ги пропишува можните ограничувања на слободата на медиумите, кои вклучуваат ограничувања за целите на “заштита на угледот и правата на приватниот и фамилијарниот живот на другите” и “обезбедување соодветно функционирање на правосудството”. Дотолку повеќе, ставот 6 од членот 28 од Уставот на јасен начин дозволува забрани за објава, какви што содржи последниот дел од конкретната привремена забрана, кога тоа е потребно за обезбедување соодветното функционирање на правосудството.

53. Поради ова, Судот прифаќа дека конкретното ограничување имало основи во домашното законодавство.

54. Што се однесува на квалитетот на релевантниот закон, Судот има сомневања околу догледноста на последиците од конкретните одредби, особено во поглед на нивниот дозволен обем и времетраење. Сепак, имајќи го во предвид неговото испитување по овие прашања подолу од гледна точка на "неопходност" на мерката (види ставови 60-76), заедно со јасноста на обемот на привремената забрана во прашање (види ставови 62 и 63), Судот смета дека не е потребно да донесе конечен заклучок за законитоста (види *Association Ekin*, цитирана погоре, § 46; и *Dink v. Turkey*, nos. 2668/07, 6102/08, 30079/08, 7072/09 and 7124/09, § 116, 14 септември 2010).

2. Легитимна цел

55. Судот е задоволен со тоа дека конкретното мешање ја остварува легитимната цел на заштита на угледот и правата на другите во значењето на членот 10 став 2. Понатаму смета дека вториот дел од привремената забрана, забраната за објавување на било која вест поврзана со судските постапки, исто така имала за цел да го одржи авторитетот и непристрасноста на судството.

3. "Неопходно во демократско општество"

(a) Општи принципи

56. Слободата на изразување претставува еден од основните постулати на демократското општество и еден од основните услови за неговиот напредок и за напредокот на поединецот. Судот постојано ја подвлекува важната улога на медиумите во демократското општество. Иако медиумите не смеат да преминат некои граници, кои се однесуваат на заштитата на угледот и правата на другите, сепак нивна должност е да шират – на начин соодветен на нивните должности и обврски – информации и идеи за сите прашања од јавен интерес. Не само што медиумите имаат задача да ги шират таквите информации и идеи; јавноста има право да ги прима истите. Доколку би било поинаку, медиумите би биле оневозможени да ја играат нивната главна улога на “јавни надгледувачи” (види *Pedersen and Baadsgaard v. Denmark* [GC], no. 49017/99, § 71, ECHR 2004-XI; *Axel Springer AG v. Germany* [GC], no. 39954/08, § 79, 7 февруари 2012; и *Küchl v. Austria*, no. 51151/06, § 61, 4 декември 2012).

57. Иако постојат исклучоци при слободата на изразување, како што е наведено во вториот став од членот 10 од Конвенцијата, тие мора да бидат добро образложени и “неопходноста” од било какво ограничување демократското општество мора да убедливо да се утврди (види *Observer and Guardian v. the United Kingdom*, 26 ноември 1991, § 59, Series A no. 216). Можноста за ограничување на слободата на изразување и уште потенка во областа на политичкиот говор или дебата – каде што слободата на изразување е од исклучителна важност (види *Brasilier v. France*, no. 71343/01, § 41, 11 април 2006) – или од јавен интерес (види *Sürek v. Turkey (no. 1)* [GC], no. 26682/95, § 61, ECHR 1999-IV).

58. Тестот на "неопходност во демократско општество" бара Судот да утврди дали обжаленото попречување кореспондира со "убедливата општествена потреба". Државите договорнички имаат одредена маргина на проценка при оценувањето дали таквата потреба постои, но тоа оди рака под рака со Европскиот надзор (види *Bladet Tromsø and Stensaas v. Norway* [GC], no. 21980/93, § 58, ECHR 1999-III; and *Cumpănă and Mazăre v. Romania* [GC], no. 33348/96, § 88, ECHR 2004-XI).

59. Поконкретно, Судот мора да утврди дали преземените мерки биле "пропорционални со постигнатата легитимна цел" (види *The Sunday Times v. the United Kingdom (no. 1)*, 26 април 1979, § 62, Series A no. 30; и *Chauvy and Others v. France*, no. 64915/01, § 70, ECHR 2004-VI). Притоа, Судот мора да се увери дека националните власти, тргнувајќи од прифатливо оценување на релевантните факти, примениле стандарди кои се во согласност со принципите содржани во членот 10 (види, меѓу многу други, *Zana v. Turkey*, 25 ноември 1997, § 51, Извештаи за пресуди и одлуки 1997-VII). Дополнително, правичноста на постапките и дозволените процесни гаранции се фактори кои мора да се земат во предвид при оценувањето на пропорционалноста на попречувањето на слободата на изразувањето гарантирана со членот 10 (види *Association Ekin*, cited above, § 61; *Steel and Morris v. the United Kingdom*, no. 68416/01, § 95, ECHR 2005-II; *Lombardi Vallauri v. Italy*, no. 39128/05, §§ 45-46, 20 October 2009; and *Igor Kabanov v. Russia*, no. 8921/05, § 52, 3 февруари 2011).

(б) Примена на тие принципи во фактите на случајот

60. Како што е утврдено во точка 46 погоре, мешањето во конкретниов случај настанало со привремената забрана која била досудена со цел да обезбеди моментално олеснување на барателот од наводниот напад на неговите лични права од страна на жалителите (види *Obukhova v. Russia*, по. 34736/03, § 21, 8 јануари 2009). Привремените забрани, по својата природа, се привремени мерки кои имаат за цел да обезбедат привремена заштита на засегнатата страна додека се испитува барањето по неговата основаност, во случаи каде одлагањето на таквите мерки до конечноста на одлуката за основаноста носи ризик од предизвикување на неповратна штета на лицето кое ја бара забраната или во случаи каде би било попречено судското испитување. Како такви, тие не се дефинитивни со оглед на правото на контрадикторност на страните и се досудуваат врз основа на дискреционо право на судијата врз основа само на *prima facie* испитување на доказите.

61. Додека членот 10 од Конвенцијата не забранува привремени забрани, дури и кога тие вклучуваат претходни забрани на објавување, можните опасности својствени за ваквите мерки бараат многу внимателно испитување од страна на Судот (види *Editions Plon v. France*, по. 58148/00, § 42, ECHR 2004-IV), вклучувајќи и поблиско испитување на процесните гаранции втемелени во системот кои спречуваат арбитрарни повреди на слободата на изразување (види, *mutatis mutandis*, *Steel and Morris*, цитирана погоре, § 95). Судот, во овој случај ќе се задржи на тоа дали на жалителите им биле на располагање доволно гаранции.

(i) Опсег на привремената забрана

62. Судот, на почетокот, го забележува целиот опсег на привремената забрана изречена од страна на домашниот суд, особено во однос на неговата втора точка, која е утврдена врз многу општи и неквалификувани услови каде жалителите не смеат да објавуваат никакви вести поврзани со судските постапки. Судот смета дека не е јасно дефинирано кој материјал може а кој не може да биде објавен согласно привремената забрана: хипотетички, забараната може да се прошири на било кое политичко мислење кажано од барателот г-дин Gül, во минатото или во материјалното време, во поглед на принципот на секуларност или неговата примена во Турција, или во определени институции во Републиката. По мислење на Судот, ваквата нејасност на одлуката за привремена забрана фрла дамка врз принципот на правна сигурност и ја изложува таквата одлука на злоупотреби.

63. Судот смета дека е можно овој недостаток на сигурност да има генерално лоши последици околу објавата на вакви прашања во период на напната политичка дебата поврзана со Претседателските избори, при тоа може да влијае не само на *Cumhuriyet* на кого директно се однесувала мерката, туку на сите медиумски канали во земјата. Жалителите тврделе дека ниту *Cumhuriyet* ниту некој друг голем весник во Турција објавил за налогот за привремена забрана од страна на г-дин Gül.

(ii) Времетраење на привремената забрана

64. Судот, како второ, забележува дека како резултат на отсуството на посебни временски ограничувања на нејзиното времетраење, заедно со недостатокот од привремени проверки за нејзината континуирана потреба или брзо утврдување на основаноста на главниот случај, привремената забрана, која требало да биде само привремена мерка, останала во сила повеќе од десет месеци, што се протега во две последователни фази на изборите. Според тоа, и имајќи го во предвид исклучително широкиот опсег, оваа мерка имала последица да го отежни придонесот на *Cumhuriyet* во дискусиите поврзани со изборите и кандидатурата на г-дин Gül во еден критичен период во турската политичка историја. Како таква, исто така ја спречила јавноста, која е многу се потпирала на медиумите за дознавање за, и формирање на мислење за, идеите и однесувањето на политичките лидери (види *Lingens v. Austria*, 8 July 1986, Series A no. 103, § 42) во добивањето на ваквите информации.

65. Судот нагласува дека објавувањето на материјалот за забранетите предмети по укинувањето на привремената забрана, кога г-дин Gül веќе бил избран за Претседател, не би имало иста вредност и влијание, бидејќи вестите се лесно расиплива стока и одложувањето на нејзиното објавување за неопределен период, како во конкретниот случај може да ја лиши од својата вредност и интерес (види *Observer and Guardian*, цитирана погоре, § 60).

66. Ограничувањето на слободата на изразување на жалителите било, според тоа, направено прекумерно тешко од

причина на необјаснето одолговлекување на постапката (види, *mutatis mutandis*, *Ekin Association*, цитирана погоре, § 61), како и неуспехот да се ограничи оспорената мерка на разумен временски период. Судот нагласува дека она што е потребно тука не е поставувањето на строги рокови за привремените забрани со апсолутна сигурност, која не е ниту реална, ниту пожелна во поглед на прекумерна строгост која би се предизвикала. Мора, сепак, да има правила и заштитни мерки на располагање за да се осигура дека привремената забрана нема да излегува надвор од разумниот период соодветен на неговата основа и степенот на навредлива пракса. Сепак, согласно член 112 од Законот за граѓанска постапка кој бил во сила во материјалното време, привремена забрана ќе остане во сила се до донесувањето или доставувањето на пресудата за основаноста, освен ако е побарано нејзино продолжување поради извршувањето на пресудата.

(iii) Причини за привремената мерка

67. Уште еден процедурален проблем поврзан со одлуката за привремена забрана бил неуспехот на домашните судови да обезбедат било какви причини за својата одлука, било кога ја дале забраната или кога го одбиле барањето за нејзино укинување (види, *mutatis mutandis*, *Boldea v. Romania*, no. 19997/02, § 61, 15 февруари 2007; и *Nur Radyo ve Televizyon Yayıncılığı A.Ş. v. Turkey (no.2)*, no. 42284/05, §§ 49-50, 12 октомври 2010). Судот потсетува дека обврската за обезбедување на причини за одлучување е важна процесна гаранција согласно членот 6 став 1 од Конвенцијата, со оглед

дека им се покажува на страните дека нивните аргументи биле слушнати, им се дава можност за приговор или жалба против одлуката, и исто така служи за да ги образложи причините за судската одлука во јавноста (види *Suominen v. Finland*, no. 37801/97, §§ 36-37, 1 јули 2003).

68. Ова општо правило, се претвора во специфична обврска согласно членот 10 од Конвенцијата, поради барањето домашните судови да обезбедат “релевантни” и “доволни” причини за мешањето (види, како пример, *Lindon, Otchakovsky-Laurens and July v. France* [GC], nos. 21279/02 and 36448/02, § 45, ECHR 2007-IV; *Obukhova v. Russia*, no. 34736/03, § 25, 8 јануари 2009; јуни *Sapan v. Turkey*, no. 44102/04, §§ 40-42, 8 јуни 2010). Оваа обврска им овозможува на поединците да ги видат и да ги оспорат причините кои стојат позади судската одлука која ја ограничува нивната слобода на изразување, и на тој начин нуди важна процесна гаранција против арбитрерното мешање во правата заштитени со членот 10 од Конвенцијата (види *Lombardi Vallauri*, цитирана погоре, § 46). Судот, поради ова, е на мислење дека неуспехот на првостепениот граѓански суд во Анкара да овозможи релевантни и доволни причини за да ја оправда одлуката за привремена забрана ги лишила жалителите од процесната заштита на која тие имале право согласно членот 10 (види *Lombardi Vallauri*, цитирана погоре, § 55).

69. Судот понатаму смета дека отсуството од образложение во одлуката на домашните судови не само што ги лишила жалителите од битни процесни гаранции, туку и го спречило Судот во испитувањето дали домашните судови уредно ги балансирале интересите на страните, имајќи ги во предвид

прашањата: дали жалителите, на начинот на кој ја презентирале изјавата наводно направена од г-дин Gül, се придржувале кон своите должности и одговорности за постапување со добра волја во обезбедувањето на точна и поверлива информација согласно етиката на новинарството (види *Bladet Tromsø and Stensaas*, цитирана погоре, § 65); дали изјавата наводно дадена од г-дин Gül била од јавен интерес во контекстот на тековните Претседателски избори (види *Sürek*, цитирана погоре, § 61, ECHR 1999-IV); и дали рекламната кампања од *Cumhuriyet* содржела неоправдан личен напад на г-дин Gül или била наменета само кон неговата политичка личност, во случај на последново границите на прифатлива критика би биле многу поголеми (види *Feldek v. Slovakia*, no. 29032/95, § 74, ECHR 2001-VIII).

(iv) Немоžност на жалителот да ја оспори привремената забрана пред да биде донесена

70. Последно, Судот се осврнува на жалбата на жалителите дека привремената забрана била донесена врз основа на аргументите и доказите презентирани само од страна на барателот.

71. Судот, во насока на ова, потсетува на основната важност на принципот на еднаквост на оружјата како процедурална гаранција за правични постапки. Исто така смета дека определени процесни гаранции можат да се применат само до степенот кој го дозволува посебната природа и цел на привремените постапки, кои многу често расправаат за итни

работи кои бараат итни дејствија (види *Micallef v. Malta* [GC], no. 17056/06, § 86, ECHR 2009). Членот 105 став 2 од турскиот закон за граѓанска постапка соодветно дозволува домашните судови да не ги сослушаат изјавите од обвинетата страна пред да ја донесат забраната кога тоа го бара потребата за итна заштита на правата на барателот. Изгледа дека ова е пракса во многу други држави – членки (види точка 35 погоре).

72. Додека ги прифаќа посебните околности под кои се постапува по барањата за привремена забрана, Судот смета дека штетата која настанува од првичната неможност на обвинетиот да биде сослушан во судот, треба да биде исправена со давањето на последна можност да достави поднесоци набргу после тоа.

73. Во конкретниов случај, првата можност за жалителите да го презентираат своите контра-аргументи била на првото рочиште, кое се одржало после еден месец и два дена од издавањето на забраната. Имајќи ја во предвид “деликатната” природа на вестите и специфичната политичка околина во која оспорените мерки се применувале, неможноста на жалителите да ја оспоруваат привремената забрана повеќе од 30 дена ги ставила нив во значителна загуба, *vis-à-vis*, нивните противници и поради тоа претставувала значителен процедурален недостаток кој несразмерно ја поткопал нивната слобода на изразување.

74. Судот, поради ова, смета дека иако одлуката за издавање на привремена забрана без прво да се сослушаат доказите од жалителите може да се оправда најпрво поради

специфичните околности на случајот, имајќи ги во предвид интересите, на жалителите требало да им се даде можност да ја оспорат привремената забрана многу порано.

(v) Заклучок

75. Во светло на процесните недостатоци забележани погоре, и имајќи во предвид тежината на казната која следи за непочитување на привремената забрана (види член 113/A од законот за граѓанска постапка наведен погоре во точка 33), не може да се смета дека предметното мешање било пропорционално за остварувањето на легитимните цели и неопходно во демократско општество.

76. Според тоа има повреда на членот 10 од Конвенцијата.

III. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОВИТЕ 6 И 13 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

77. Жалителите се жалеле согласно членот 6 од Конвенцијата дека не им било овозможено фер судење бидејќи оспорената забрана била наредена во нивно отсуство, без соодветно испитување на доказниот материјали без никакво образложение, и дека забраната останала во сила подолг временски период. Тие понатаму се жалеле согласно член 13 од Конвенцијата дека немале ефикасен правен лек да ја оспоруваат спорната забрана.

78. Владата не доставила никакви обсервации.

79. Судот не смета дека жалбите на жалителите по членот 6 и 13 се очигледно неосновани во значењето на членот 35 став 3 од Конвенцијата. Понатаму забележува дека не се недопуштени по било кои други основи, па поради тоа мора да ги прогласи за допуштени. Меѓутоа имајќи ги во предвид околностите на случајот и најдената повреда на членот 10 од Конвенцијата (види точка 76 погоре), Судот смета дека го испитал главното правно прашање покренато во конкретната жалба. Поради тоа заклучува дека нема потреба од посебно одлучување во поглед на овие жалбени наводи (види, *mutatis mutandis*, *Ürper and Others v. Turkey*, nos. 14526/07, 14747/07, 15022/07, 15737/07, 36137/07, 47245/07, 50371/07, 50372/07 and 54637/07, § 49, 20 октомври 2009).

IV. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

A. Штета

80. Жалителите побарале 13,444.75 Евра на име материјална штета. Тие навеле дека 6,444,75 евра од ова барање отпаѓаат на износот кои тие веќе го платиле на агенцијата за маркетинг за изработка на оспорената реклама за кампањата. Иако имале авторски права на рекламата за вкупно шеснаесет употреби, тие не биле во можност да ја објавуваат по одлуката за привремената забрана, и покрај тоа што плаќале за целиот пакет (тие ја одзеле на единечната вредност на публикацијата која била испечатена пред времената забрана од нивното

вкупно барање). Тие доставиле потврда од агенцијата за маркетинг како прилог на нивното барање. Останатите 7.000 евра се однесувале на нивната загуба во бизнисот и читателите, пресметана врз основа на надоместоците доделени од страна на Судот во други случаи со слични загуби.

81. Што се однесува до нематеријалната штета, жалителите оставиле на дискреционото право на Судот да им додели сума адекватна на повредата на нивните права согласно Конвенцијата.

82. Владата не ги коментирала барањата за правичен надоместок на жалителите.

83. Судот забележал дека потврдата дадена како прилог на првиот дел од барањето за материјална штета укажува, согласно овозможените услуги, продукција на рекламата за телевизија (или други аудио-визуелни медиуми) ("*reklam filmi*"). Како таква, нема информација доставена до Судот поврзана со износот на парите исплатени само за рекламата која била објавена во весникот *Cumhuriyet*. Со оглед дека само последново било предмет на најдена повреда, Судот не може да го прифати ова барање. На ист начин го одбива и останатиот дел од барањето за материјална штета, бидејќи на нашол никаква поврзаност помеѓу најдената повреда и побараната материјална штета, имајќи во предвид дека загубата на бизнисот и читателите не било документирано.

84. Меѓутоа, Судот смета дека жалителите можеби претрпеле определено страдање и фрустрација кое не може да биде

надоместено само со најдената повреда. Имајќи ги во предвид посебните околности на случајот и видот на најдената повреда, Судот им доделува сума од 2.500 Евра на секој жалител за нематеријална штета.

Б. Трошоци и расходи

85. Жалителите побарале 1.150 евра за расходите во текот на домашната постапка, вклучувајќи ги и патните трошоци на нивните адвокати, кои патувале од Истанбул до Анкара за расправите, и исплатените суми за вештачења доставени до домашните судови како поткрепа на нивната одбрана. Тие исто така побарале 5.106 Евра за трошоците и расходите направени пред Судот, од кои 4.750 евра за адвокатите кои ги застапувале пред Судот, утврдени согласно скалата на надоместоци на Адвокатската комора во Истанбул и договорот за исплата на надоместоци склучен со нивните застапници (копија од овој договор е достапна во предметното досие). Остатокот од 356 евра отпаднал на поштенски расходи.

86. Владата не доставила никакви обсервации

87. Согласно праксата на Судот, жалителот има право на надомест на трошоците и расходите само ако покаже дека тие биле навистина и неопходно направени и ако се разумни. Во конкретниов случај, бидејќи постојат во документацијата и согласно наведените критериуми, Судот смета дека е разумно

да им додели сума од 5.100 евра заеднички, за трошоците и расходите направени пред него.

В. Затезна Камата

88. Судот смета за соодветно дека затезната камата треба се исплати според најниската каматна стапка на позајмени средства на Европската централна банка, на која треба се додадат 3%.

ОД ТИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО

1. Ја отфрла жалбата во делот кој се однесува на поднесените жалбени наводи од жалителот г-дин. İlhan Selçuk;
2. Го *прогласува* остатокот од жалбата за допуштен;
3. *Утврдува* дека има повреда на членот 10 од Конвенцијата;
4. *Утврдува* дека нема потреба од посебно испитување на повреда на членот 6 и 13 од Конвенцијата
5. *Утврдува*
 - (а) дека тужената држава треба да им ги исплати на жалителите, во рок од три месеци, по конечността на пресудата согласно член 44 став 2 од Конвенцијата, следните суми,

конвертирани во Турски лири според курсот на денот на исплатата;

(i) 2.500 евра (две илјади и петстотини евра) на секој жалител на име нематеријална штета (г-дин Güray Tekin Öz, Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş., Cumhuriyet Vakfı) плус било какви такси кои може да се наплатат

(ii) 5.100 евра (пет илјади и сто евра) плус било какви такси кои можат да се наплатат, заеднички, на име трошоци и расходи;

(б) дека по истекот на горенаведените три месеци до исплатата ќе се засметува обична камата на споменатите износи, по стапка еднаква на најниската стапка за позајмени средства на Европската централна банка, за периодот до плаќањето плус 3%;

6. *Го отфрла* остатокот од жалбата на жалителите за правичен надоместок.

Изготвено на англиски и доставено на писмено на 8 октомври 2013 година, согласно член 77 ставови 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Stanley Naismith
Секретар

Guido Raimondi
Претседател